

עבודת השם

"שמני עצרת"

למרות זאת, בפועל, השמחה שאנו שמחים בשמיני עצרת, גדולה הרבה יותר מהשמחה, שאנו שמחים בחג הסוכות. מהי, א"כ, הסיבה המיוחדת לריבוי השמחה בשמיני עצרת ואף יותר מימי חג הסוכות?! נראה, כי מקור הסיבה לשמחה המיוחדת שלנו בשמיני עצרת, מצוי בגמ', במס' סוכה, דף ג"ה ע"ב ב: "א"ר אליעזר: הני שבעים פרים, כנגד מי? כנגד שבעים אומות. פר יחידי למה? כנגד אומה יחידה! משל למלך בשר ודם, שאמר לעבדיו: 'עשו לי סעודה גדולה! ליום אחרון, אמר לאוהבו: 'עשה לי סעודה קטנה, כדי שאהנה ממך". במשך שבעת ימי הסוכות, אנו מצווים להקריב 70 פרים, כנגד 70 אומות העולם, שהרי כולם הם עבדי ה'. בסיום 7 ימי הסוכות, אנו מצווים להביא עוד פר אחד, כדי לציין את הקשר המיוחד שלנו עם הקב"ה וזאת באמצעות פר אחד בלבד. הסעודה הקטנה שעורך איתנו הקב"ה, הינה חשובה לו באופן משמעותי ביותר, מאשר 7 ימי חג הסוכות, שבהם חגג עם כל עבדיו, עם כל אומות העולם. בחודש תשרי ואף בשאר חודשי השנה, כל חג קשור למצוות מסוימות, אשר הקב"ה מצווה אותנו לקיים, בעצם אותם זמנים מיוחדים. בראש השנה, אנו מצווים על תקיעת שופר. ביום הכיפורים תענית, סיכה נעילת הסנדל וכו', בסוכות - מצוות ישיבה בסוכה, ארבעת המינים. והנה, מגיע יום מיוחד, בו התורה מצווה אותנו לחגוג אותו, אך ראה זה פלא- אין שום מצווה מיוחדת הקשורה אליו.

בהתייחסו למילה 'עצרת', בספר ויקרא, פרק כ"ג פס' ל"ו, מבאר רש"י: "עצרת היא - עצרתי אתכם אצלי, כמלך שיומן את בניו לסעודה לכך וכך ימים. כיון שהגיע זמנו להפטר אמר: 'בני, בבקשה מכם, עכבו עמי עוד יום אחד! קשה עלי פרידתכם!". הקב"ה, כביכול, אומר לעם ישראל, כי ברצונו לעצור (עצרת) ולחגוג איתם, באופן אישי, עוד יום אחד. חגיגה זו אינה זקוקה לשום גורם חיצוני, ללא שום מצווה מיוחדת. לכן, בסיום הימים הנוראים ובסיום שבעת ימי הסוכות, כאשר בני ישראל יוצאים מן הסוכה ועוזבים אותה, לאחר שהוכיחו בנופם ובנפשם את הקשר המיוחד והבלתי אמצעי שלהם עם הקב"ה - כביכול, אומר להם הקב"ה: קשה עלי הפרידה מכם ורצוני שתחגגו עמי עוד יום אחד.

הקב"ה מבקש מאיתנו להישאר איתו עוד יום אחד, כדי שנוכל לנתב את הקשר המיוחד שלנו עם הקב"ה באופן האישי והאמיתי ביותר. אך קשר מיוחד זה, לא בא לידי ביטוי רק באמצעות מצווה כזו או אחרת, כבשאר חגי תשרי, אלא באמצעות כל מצוות התורה וכל זה קורה דווקא בשמיני עצרת. החיבור האמיתי אל הקב"ה והשמחה הגדולה שלנו בקשר המיוחד איתו, באים לידי ביטוי באמצעות מצוות כל התורה. זוהי גם הסיבה המרכזית לכך, שדווקא בשמיני

"הקשר בין חג שמיני עצרת לבין שמחת תורה" בקהילות יהודיות מסוימות בחו"ל, נהוג כי טקס החתונה מתחלק לשני חלקים מרכזיים. החלק הראשון כולל את החופה והגישואין ואילו החלק השני הוא הסעודה הגדולה, שעורכים כדי לשמח את החתן והכלה. לחלק הראשון מוזמנים כל המכרים, החברים הקרובים, חברים לעבודה וזאת מעבר לכל קרובי המשפחה. לסעודה הגדולה, הבאה לאחר מכן, מוזמנים רק קרובי המשפחה והחברים המאוד קרובים להורי החתן והכלה. אמנם, אצלנו בא"י, שני החלקים הללו (החופה והסעודה) באים בדרך כלל ביחד ומי שמוזמן לחופה בוודאי מוזמן גם לסעודה הגדולה הבאה לאחריה.

מנהג קהילות יהודיות אלו בחו"ל, מזכיר במעט את עניינו של יום שמיני עצרת. חג שמיני עצרת הינו חג בפני עצמו וחל תמיד מיד לאחר סיומם של שבעת ימי חג הסוכות. חשוב לציין, כי מקורו של חג זה הינו מן התורה ורק בתקופת הגאונים, הוצמד לו יום הקרוי בפינו "שמחת תורה". ברצוני לברוק, מהו המיוחד בחג זה ומדוע מצווה אותנו הקב"ה לחגוג יום זה, כחג מיוחד ונפרד, החל תמיד מיד לאחר שבעת ימי הסוכות? בנוסף, אני מבקש לברוק, מדוע בחרו הגאונים להצמיד את יום שמחת תורה לשמיני עצרת דווקא?!

מקורו של חג שמיני עצרת הינו בספר במדבר פרק כ"ט, פס' ל"ה - ל"ח: "ביום השמיני עצרת תהיה לכם פל מלאכת עבודה לא תעשו: והקרבתם עולה אשה ריח ניחח לה' פר אחד איל אחד כבשים בני שנה שבעה תמימים: מנחתם ונספיהם לפר לאיל ולכבשים במספרם כמשפט: ושעיר השאת אחד מלבד עלת התמיד ומנחתה ונספיה". יש לציין, כי מפסוקי התורה עולה באופן ברור, כי השמחה ביום שמיני עצרת הינה פחותה מהשמחה בה אנו מצווים בשבעת ימי הסוכות. בעניין חג הסוכות כתוב, בין השאר: "ושמחת בחגך והיית אך שמח", ישנו עניין גדול וחשוב לשמוח בשבעת ימי הסוכות. לעומת זאת, בפסוקי התורה, המתייחסים לשמיני עצרת, אין אזכור לציזוי להיות בשמחה?!

17:53	כניסת השבת
18:51	צאת החג
18:14	שקיעה
19:26	ר. תם
6:46	הנץ

הפטרה: "ויחי אחרי מות משה"

"המדרגה שלמעלה מן השמחה" עובר כ"ב תשרי, עובר שמיני עצרת, עובר שמחת תורה, עם מה האדם נשאר ביד? הי"שמיני" עבר, השמחה חלפה, מה הקנין שיצא לנו מכל זה? שמחה ענינה שאדם שמח בדבר שנוסף לו. על עצם היותו של האדם, האדם אינו שמח, זו טבעו של אדם (יש שמחה בבחינת שמח בחלקו ואכמ"ל). נמצא השמחה הוא בדבר שאדם השיגו אולם עדיין אינו עצם היותו, כשיהפוך הדבר לעצם היותו תתבטל השמחה, וזו עבודת האדם. העבודה בשמיני עצרת ושמחת תורה, לשמח בקב"ה ובתורה בבחינת שמעל הטבע. לאחר שזכה האדם לשמח בזה, עליו להפוך זאת לעצם מעצמי, לחלק מהיותו, שיחוש התחברות גמורה לקב"ה למעלה מגדרי הטבע, וכן דבקות בתורה למעלה מגדרי הטבע. וכשיהפך זאת לחלק מהיותו ממילא תתבטל השמחה בזה. לכן לאחר כ"ב תשרי אין שמחה, לא מפני שחלף האור הנפלא של יום זה, אלא להיפך, שלאחר עבודת היום, הפך האדם את אור זה, מאור מקיף, חיצוני אליו, לאור פנימי, לעצם היותו, לחלק מעצמותו, ולכן אין בזה כבר שמחה. עתה, שומה על האדם, לשאוף למדרגה יותר עליונה, וממנה ישאב את שמחתו.

עצרת, אנו שמחים באופן מיוחד ואף יותר מאשר בחג הסוכות, מכיוון שבשמיני עצרת אנו נפגשים עם הקב"ה לפגישה אישית ואוהבת, בדיוק כפי שמוזמנים אהובי המשפחה לסעודת הנישואין הגדולה, לסעודה שעורכים לחתן והכלה בקהילות בחו"ל.

נראה, כי זוהי גם הסיבה לכך שבתקופת הגאונים, הוחלט לחבר את יום החג של סיום התורה – שמחת תורה – לשמיני עצרת. היום המתאים ביותר לסיומה של התורה, הינו בדיוק באותו יום שבו אנו חוגגים עם הקב"ה, באופן אישי, את הקשר המיוחד שלנו אליו ואת אהבתו הגדולה אלינו באמצעות כל מצוות התורה.

לסיכום! יום שמיני עצרת ושמחת תורה ממחישים יחד, באופן מדהים, את הקשר המיוחד בין עם ישראל לבין הקב"ה, בשילוב השמחה העצומה על המפגש האישי בינינו לבין הקב"ה וכל זאת באמצעות התורה כולה, כבישוי לאהבתנו הגדולה אל הקב"ה ועל אהבתו העצומה אלינו.

ע"פ ילקוט יוסף
כ"ב ד'

פנית ההלכות "דיני חולה שאין בו סכנה בשבת"

- והוא הדין שמותר לסחוט אפילו ענבים לתוך קערה ריקנית, כשבדעתו ליתן שם אחר כך אוכל ולערבב את מי סחיטת הענבים עם המאכל, שהרי מלאכה זו אסור לעשותה בשבת מדרבנן, [שהרי לא מוכחא מילתא שקושה כן לצורך האוכל], ולצורך חולה שאין בו סכנה מותר לעשותה אפי' בלי שינוי כשיש בו סכנת אבר. וראה לעיל עמוד תרפ"ה. ואם אין בו סכנת אבר יעשה בשינוי. [ילקוט יוסף שבת כ"ב ד' עמוד צ"ב]
- וכן פת שנתנה בתנור דולק מערב שבת כדי לאפותה, והוצאתה מהתנור נעשית ע"י רדייה, אף שרדיית הפת אסורה מדרבנן מכל מקום לצורך חולה שאין בו סכנה ויש בו סכנת אבר, מותר לדרותה בשבת. ואם אין בו סכנת אבר יש לדרותה בשינוי. [ילקוט יוסף שבת כ"ב ד' עמוד צ"ב]
- חולה שנפל למשכב, ואין בו סכנה, מותר לעשות בשבילו כל רפואה שאינה כרוכה במלאכה, אף על ידי ישראל. וכן מותר לו לבלוע תרופות בשבת. ואף על פני שבשאר מיוחדים אסור חכמים לבלוע תרופות בשבת, בחולה שנפל למשכב לא גזרו חכמים שמא יבוא להכין את הרפואה בשבת ויבוא לידי שחיטת סממנים. [ילקוט יוסף שבת כ"ב ד' עמוד צ"ב]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורמון בן חוה	

ת.נ.צ.ב.ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"

סיפור בהמשכים "צדקה בטהרתה" חלק א

בשחר ימיו של רבי שמחה-בונים מפשיסחה, בעודו אברך צעיר המסתופף בצלו של רבו 'היהודי הקדוש' מפשיסחה, נהג להעלים את גדלותו מעיני הבריות. תחילה היה סוחר ועשה מסעות לרגלי מסחרו, ולימים בחר להיות רוקח. בעיר שפס התגוררו כמה מחבריו הקרובים, בני עלייה, מחסידי הגדולים של 'היהודי הקדוש'. הם ידעו להעריך את גדולתו, ושמחו על כל הזדמנות לשוחח עמו בדברי תורה וחסידות. אחד מהם היה ר' זלמן. הוא כונה 'זלמן הקטן', על שם מצבו הכלכלי הירוד. בביתו היה מחסור תמידי. לא הריטים ולא מזון. בני משפחתו התהלכו לבושי קרעים. עם זה, פניו היו תמיד מאירות בשמחה ויוקדת, שהדביקה את הסובבים אותו. לכן כונה גם 'זלמן חסיד'. פעם אחת נסע רבי שמחה-בונים לעסקיו, ועצר בעיר שפס כדי להיפגש עם ידידיו החסידים. הוא שמח לפגוש את חברו ר' 'זלמן חסיד', אשר ידע לעלות לגבהים ולרדת עד תהום בכל נבכי עבודת ה', והכול בחביבות ובפשטות. רבי שמחה בונים מצא בו אדם כלבבו. אולם הפעם לא היה יכול להתעלם מעוניו וממצוקתו של חברו, אשר כגודל צדקותו גודל 'יסוריו. הוא חש כי מחובתו לעשות מעשה למענו. הוא ידע כי עליו לעשות זאת בדרך שלא תפגום בכבודם של ר' זלמן ובני ביתו. לקראת סיום ביקורו בעיר פנה רבי שמחה-בונים אל ר' זלמן ואמר לו: "רוצה אני לעשות סעודת פרידה לכל ידידיו היקרים. האוכל לעשות זאת בביתך?". ר' זלמן הרים גבה: "סעודה בבית?! הלא אין לי אפילו כיכר לחם אחת, וכיצד תרצה לערוך סעודה?!". החזיר לו רבי שמחה-בונים: "אל דאגה, אני אדאג להביא את כל צרכי הסעודה". "אבל אין לי שולחנות וכיסאות בעבור כל החסידים. גם כלי אוכל והגשה אין לי בבית", אמר ר' זלמן בראש מורכן. הרגיעו רבי שמחה-בונים. "אינך נדרש להכין דבר מלבד העמדת הבית לשירותנו", אמר לו במאור-פנים. "לכל השאר ידאגו בני החבורה". לזה לא היה ר' זלמן יכול לסרב, וכמובן שמח על הזכות לארח בביתו סעודה עילאית כזאת. ביום הסעודה החלו לזרום אל הבית בני משפחותיהם של החסידים. זה הביא עמו כיסא וזה נשא סיר ומגש, קערת תבשיל או חבילת מזון. הדלת נפתחה ללא הרף, עד שהיה הבית עמוס. במקום מפות נפרשו על השולחנות סדינים ושמיכות, וכש'חסרו' ספסלים הגיעו במקומם מיטות. כמה צעירים נרתמו למלאכה וערכו את השולחנות עם כל המאכלים, כיאות לסעודה מכובדת. בשעת ערב ישב רבי שמחה-בונים וחבורת החסידים לסעודה, והיא התנהלה ברוח עילאית ובאווירת קודש של דבקות חסידית. **"ה"ה בשבוע הבא!"**